

Kylän sosiaalinen pääoma näkyy esim. seuraavissa asioissa:

- Kuinka kyläläiset keskenään hoitavat kylänsä asioita?
- Kuinka kylää koskevista asioista voidaan puhua?
- Kuinka hyvin kaikki kylällä toimivat yhdistykset ja seurat tekevät yhteistyötä kylän asioiden hoitamiseksi?
- Miten yhteistyö sujuu oman kunnan kanssa ja muiden kylän ulkopuolisten tahojen kanssa?
- Miten vilkkaasti kyläläiset ovat tekemisissä keskenään yhteisten asioiden hoitamiseksi?
- Miten kyläläiset luottavat toinen toisiinsa?
- Miten kyläläiset tuntevat oman kylänsä juuret ja historian?
- Mitä kylällä tehdään kylähengen vahvistamiseksi?

*Toivo on
kuin tie maaseudulla;
siellä ei ollut tietä,
mutta riittävä määrä ihmisiä
sai sen kävelen aikaan.*

Lin Yutang

Kylän sosiaalista pääomaa voidaan vapauttaa ja toimintakulttuuria muuttaa esim. seuraavilla tavoilla:

- Arvostetaan erilaisia mielipiteitä.
- Pidetään kaikkia kylällä asuvia tai lomailevia ihmisiä tasavertaisina kyläläisinä.
- Varmistetaan, että kaikilla kyläläisillä on saatavilla kaikki tieto kylän asioista.
- Organisoidaan kylän seurat ja yhdistykset toimimaan nykypäivän vaatimusten mukaisesti.
- Jaetaan tehtäviä ja vastuita vastuuhenkilöille ja työryhmille.
- Muutetaan kokouskäytäntöjä.
- Selvitetään kyläläisten tarpeita ja toiveita.
- Hankitaan yhteistyökumppaneita, jotka hyötyvät yhteistyöstä kylän kanssa.

*Suurin virhe on olla tekemättä mitään,
koska voi tehdä niin vähän.*

Sydney Smith

Osallistavan kehittämistyön tarve ja periaatteet:

- Muuttuvassa maailmassa suunnittelu ja toteutus limittyvät.
- Asiantuntijat ja paikalliset ihmiset sitoutuvat, jos he saavat osallistua kehittämistyöhön sen jokaisessa vaiheessa suunnittelusta toteutukseen.
- Arkitieto liitetään tieteelliseen tietoon.
- Asiantuntijat ja paikalliset ihmiset oppivat toinen toisiltaan.
- Asiantuntijat ja paikalliset ihmiset arvioivat yhdessä tehdyn kehittämistyön.
- Osallistavaa kehittämistyötä tehdään siihen soveltuvilla menetelmillä, prosesseilla ja toimintatavoilla.

*Jos ajattelemme tappiota,
sen me tulemme saamaan.
Jos olemme päättämättömiä,
meille ei tapahdu mitään.
Meidän täytyy vain valita jokin
suurenmoinen tehtävä
ja tehdä se.*

Maharishi Mahesh Yogi

Osallistavan kyläsuunnittelun periaatteet:

- Käytetään osallistavia työmenetelmiä ja -prosesseja.
- Osallistavasti tehtynä kyläsuunnitelmasta näkyy kyläyhteisön yhteinen tahto.
- Kaikille kyläläisille avoin suunnittelukäytäntö.
- Asiantuntija opastaa osallistavien työmenetelmien ja -prosessien käytössä.
- Kyläsuunnitelma laaditaan nopeassa tahdissa ja sitä päivitetään vuosittain.
- Kyläsuunnitelman teko on oppimisprosessi kaikille osallistujille.
- Kunnan kylien yhteisenä hankkeena luodaan hyvä pohja sekä kylien väliselle että kunnan ja kylien väliselle yhteistyölle.

*Unelmat
synnyttävät toimintaa.
Toiminnasta syntyy
uusi unelma ja tämä
keskinäinen riippuvuus
luo korkeampaa elämää.*

Anais Nin

Osallistavan kyläohjelman periaatteet:

- Liitetään omaehtoinen ja osallistava kehittämistyö osaksi kuntastrategiaa.
- Linjataan kunnassa harjoitettavan kylälähtöisen kehittämistyön pelisäännöt.
- Kunnan ja kylien toimenpiteet tukevat toinen toisiaan.
- Varmistetaan omaehtoisen ja osallistavan työtavan läpivienti kylillä ja kunnassa.
- Tuetaan kyliä ja hallintokuntia osallistavien työtapojen käyttöönotossa.
- Varmistetaan kaikkien kylien mahdollisuuksista kehittyä omaehtoisesti ja osallistavasti.
- Jatkuvalla seurannalla ja vuosittaisella päivityksellä itsearvioidaan toimenpiteiden toteutumista ja osallistavien menetelmien käyttöönottoa.

Olot paranevat,
kun tarpeeksi
moni päättää,
että niiden
pitäisi parantua.
Asiat muuttuvat,
kun tavalliset ihmiset
kokoontuvat yhteisen
päämäärän puolesta.

Kofi Annan